

[Justitsministeren.]

men først når adoptivbarnet har opnået myndighedsalderen.

§ 19 bestemmer, at forholdet efter påstand bliver at ophæve ved dom, når det skønnes at være af væsentlig betydning for barnet; navnlig når adoptanten forser sig groft mod barnet, forsømmer sine pligter som adoptant eller fører et lastefuldt eller forbryderisk liv. Ved anvendelsen af § 19 må vægten lægges på ordene „når det skønnes at være af væsentlig betydning for barnet“, at ophævelse sker. Adoption kan herefter ophæves i ethvert tilfælde, hvor barnets tarv med styrke tilsiger dette, selvom der intet er at bebrejde adoptanten.

Efter § 20 bliver endelig adoptivforholdet efter påstand at ophæve ved dom, hvis barnet har forset sig groft mod adoptanten eller hans nærmeste eller fører et lastefuldt eller forbryderisk liv. Også her må det fremhæves, at adoptivforholdet kan ophæves, selvom der intet særligt er at bebrejde adoptivbarnet i dets forhold til adoptanten. Betingelsen er, at adoptivbarnet forfalder til laster eller forbrydelser.

I disse tilfælde, der nævnes i § 19 og § 20, har vår gældende lov anerkendt, at forudsætningerne for adoptionen er således bristet, at denne ikke billigvis bør fortsætte. Men naturligvis sker ophævelse kun og bør kun ske efter en meget nøje prøvelse ved domstolene. Den fjerde ophævelsesmulighed er den, jeg nævnte før, nemlig ægteskab mellem adoptant og adoptivbarn.

Det foreslås i det foreliggende lovforslag, at et adoptivforhold desuden skal kunne ophæves ved dom, hvis barnet, uden at adoptanterne vidste det, ved adoptionen led af visse betydelige psykiske eller fysiske mangler. Adoptanterne ville med andre ord ikke have adopteret barnet, hvis de havde været korrekt oplyst.

Baggrunden for fremsættelsen af lovforslaget er, at justitsministeriet er blevet underrettet om nogle tilfælde, hvor adoptanter efter bevillingens meddelelse er blevet bekendt med, at barnet led af sådanne defekter, at de kun fik skuffelser og byrder og ikke — som man dog normalt venter — glæde og opmuntring ved at skabe et hjem for et barn. Efter ministeriets opfattelse er der også i disse tilfælde bortfaldet en så afgørende forudsætning for adoptionen, at det ville være rimeligt at imødekomme ønsket om ophævelse. Justitsministeriet har samtidig her holdt sig barnets tarv for øje; det vil sjældent være en fordel for barnet at bevare forholdet, når adoptanten ønsker at komme af med barnet.

Dertil kommer, at man i vore nabolande, Sverige og Norge, der har adoptionslove, som i det store og hele svarer til vor, har gjort tilsvarende erfaringer og ved love af henholdsvis 5. maj 1944 og 22. oktober 1948 indført adgang til at ophæve adoptivforholdet i tilfælde, der nogenlunde svarer til de i det danske lovforslag omhandlede.

Ved forslaget fremsættelse i landstinget i rigsdagssamlingen 1948—49 valgte den daværende justitsminister, det ærede medlem hr. Busch-Jensen, en formulering, som lå meget nær op ad vore nabolandes love, og hvorefter et adoptivforhold efter påstand skulle ophæves ved dom, hvis barnet ved adoptionen led af

„sindssygdom, åndssvaghed, anden betydelig sjælelig mangel eller af betydelig legemlig mangel eller alvorlig og langvarig sygdom“.

Medens der ikke under forslaget meget indgående behandling i det andet høje ting er rettet væsentlige indvendinger mod den del af bestemmelsen, der vedrører de sjælelige sygdomme og mangler, blev der fremført betydelige betænkeligheder ved den del, der vedrørte legemlige mangler og sygdomme, idet mange fandt forslaget for vidtgående på dette punkt. Jeg erkender, at afgrænsningen er vanskelig, og for at give forslaget en formulering, hvorefter der efter min mening ikke kunne være nogen betænkelighed ved at ophøje det til lov, ændrede jeg det under behandlingen i landstinget, så det fik den skikkelse, hvori det blev vedtaget af et flertal. Efter ændringen af forslaget kan „alvorlig og langvarig sygdom“ ikke mere i sig selv begrunde ophævelse af et adoptivforhold, idet de legemlige defekter, der skal kunne give anledning til ophævelse, er indskrænket til „betydelig legemlig mangel“.

Endvidere skal det afhænge af dommerens skøn over, om ophævelse må anses for rimelig eller ikke, medens der oprindeligt ikke var overladt domstolene noget skøn herover. Endelig er det såvel for legemlige som sjælelige mangler stillet som betingelse, at der ikke er rimelig udsigt til varig helbredelse.

Derimod har jeg ikke ment at kunne følge et mindretal i landstinget, der helt ville sløjfe de legemlige mangler som ophævelsesgrund; det skyldes, at de betydeligste legemlige mangler, f. eks. de sværeste sansedefekter, på akkurat samme måde som de sjælelige defekter kan bevirke, at der aldrig vil kunne opstå det forhold mellem adoptant og barn, som er formålet med adoptionen, og det forekommer mig derfor stødende i lov-